

Prikaz rada Službe za zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti u 2014.godini

Služba za zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti ugovorom sa HZZO-om se obvezuje provoditi:

- unaprjeđenje i očuvanje mentalnog zdravlja
- rano otkrivanje, liječenje i rehabilitaciju duševnih poremećaja
- prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti
- dijagnosticiranje ovisnosti
- rad s konzumentima i ovisnicima, uključujući nadzor nad provođenjem specifične medikamentozne terapije
- savjetovališni rad s članovima obitelji.

Također se u prvoj polovici 2014.g. nastavlja rad na projektu MZ za sudjelovanje zdravstvenih organizacija koje djeluju na području prevencije i liječenja ovisnosti u partnerstvu sa Zajednicom klubova liječenih alkoholičara Brodsko-posavske županije sa projektom „ Život bez ovisnosti za zdravu županiju“ .

Od 01. srpnja sklopili smo novi Ugovor (na godinu dana) sa MZ za projekt „ Zaštita mentalnog zdravlja, prevencija i liječenje ovisnosti u Brodsko-posavskoj županiji“ u partnerstvu sa Udrugom za socijalizaciju, promicanje kulture i prevenciju ovisnosti- SKIP.

U Službi smo tijekom 2014.godine u tretmanu imali ukupno ___ osobu i ___ osoba u pratnji (članova obitelji, partnera i skrbnika).

Izvanbolničko liječenje ovisnosti kao i do sada provode liječnici specijalisti propisivanjem i nadzorom supstitucijske terapije, te preporukama za dijagnosticiranjem komplikacija bolesti ovisnosti i pratećih stanja. Multidisciplinarni tim Službe također skrbi i o socijalnom aspektu ovisnika, resocijalizaciji, kao i kontroli po izlasku iz penalnih ustanova. Nad svakim pacijentom je provedena i psihološka dijagnostika, te je prema procjeni nastavljen psihološki tretman. Također se , kada god obitelj pristaje na to, obavlja i obiteljski savjetovališni tretman. Pacijentima koji zadovoljavaju kriterije je osigurano zdravstveno osiguranje i pružene zdravstveno-socijalne intervencije u cilju ostvarivanja prava iz područja socijalne skrbi.

Tijekom 2014. godine je u tretmanu Službe bilo **126 ovisnika o opijatima**, od toga 11 novih.

Opijatskim ovisnicima ukoliko stadij njihove bolesti to iziskuje propisujemo supstitucijsku terapiju . Postoje dvije vrste supstitucijske terapije koja se ordinira u skladu sa Smjernicama za farmakoterapiju opijatskih ovisnika metadonom i buprenorfinom. 45 ovisnika je bilo na supstitucijskoj terapiji metadonom, 64 na supstituciji buprenorfinom(sa ili bez naloksona).

Uz farmakoterapiju sa ovisnicima se radi individualno (992 liječnička i psihiatrijska pregleda; 923 individualna savjetovališna tretmana), zatim na modifikaciji ponašanja (513 postupaka), te ukoliko je uključena obitelj,obiteljski savjetovališni tretman (254 postupaka). Tijekom liječenja se vrši toksikološka analiza urina (1054 uzorka urina uzetih za analizu) kako bi se utvrdila apstinencija od psihotaktivnih tvari, kao i uzimanje propisane terapije. Aplicirano je 9 doza cjepiva protiv hepatitisa B za odrasle, kao jedna od mjera tercijarne prevencije ovisnosti, odnosno zaštita od pratećih zaraznih bolesti.

Ovisnici i njihovi roditelji, skrbnici ili pratnja su ostvarili **980 dolazaka** u Službu.

Redovito i kontinuirano evidentiramo podatke za našu županiju te ukoliko se radi o osobama koje su u našoj Službi tretirane zbog zlouporabe droga šaljemo u Registar osoba liječenih zbog zlouporabe psihoaktivnih droga u Hrvatski zavod za javno zdravstvo.

Po potrebi i na zahtjev poslodavca ili Medicine rada testiramo urin na psihoaktivne tvari osobama kojima je potvrda o testiranju na droge neophodna za zaposlenje ili izvanredni pregled vozača.

U dijelu našeg rada koji se odnosi na **zaštitu mentalnog zdravlja**, te **zlouporabu ostalih sredstava ovisnosti** u tretmanu smo imali **225 osoba**, sa **146 osoba u pratnji** (obitelj, partner, skrbnik i sl.). Naše usluge su koristili kroz **741 dolazak** u Službu.

Eksperimentatora i konzumenata ostalih psihoaktivnih tvari, najviše kanabinoida, bilo je **31** s 14 novootkrivenih. U tretmanu također imamo **5** osoba zbog problema sa alkoholom i **5** zbog problematičnog kockanja.

„**Savjetovalište za mlade** „, kao oblik zaštite mentalno zdravlja uspješno nastavlja svoj rad i kroz 2013. godinu. Zapošljavanjem novih djelatnika dobivamo na kvaliteti rada i širenju usluga koje pružamo, Tako se i multiplicirala problematika zbog koje korisnici dolaze u našu Službu. Stoga započinje sa radom i“ **Savjetovalište za studente**”, te dva telefonska savjetovališta: “ **Savjetovalište za zaštitu mentalnog zdravlja**” i “ **Savjetovalište za zdravo starenje**”. U ožujku 2013. godine je u Službi osnovan Klub liječenih alkoholičara (**KLA Preporod**) koji je dio zajednice Klubova liječenih alkoholičara Brodsko-posavske županije, a vodi ga socijalna radnica . Stalnim zapošljavanjem psihijatrice u Službu , u rujnu se počinje provoditi i grupna analiza.

Razlozi dolaska korisnika u Službu su različiti:

- adolescentne krize, izostanci iz škole, loš uspjeh u školi, problemi u ponašanju, eksperimentiranje sa drogama, prekomjerne konzumacije alkohola, problematično klađenje, psihičke smetnje koje su uzrokovane obiteljskim problemima, poremećaji prilagodbe (gubitak posla, smrt bliske osobe, mobing), psihičke smetnje uzrokovane stresom (reaktivna psihička stanja), anksiozni poremećaji, poremećaji raspoloženja, poremećaji spavanja, seksualnog funkciranja, hranjenja i sl.

Također se kroz rad Savjetovališta provode i mjere izrečene od Općinskog državnog odvjetništva i sudova uz posredstvo Centra za socijalnu skrb kod maloljetnih osoba

Preventivni rad možemo promatrati s nekoliko aspekata. Jedan oblik je edukacija javnosti koju provodimo putem internet stranice Zavoda različitim edukativnim člancima. Kako bi se približili populaciji o kojoj skrbimo novim načinima komuniciranja izradili smo facebook stranice “ Savjetovalište Za mlade SB ” i “ Savjetovalište Za zdravo starenje ”, koje redovito ažuriramo.

Rad Službe promoviramo i promidžbenim letcima i plakatima koje smo izradili uz potporu Ministarstva zdravlja (putem projekta).

Suradnjom sa medijima smo prikazali rad Službe, ali i educirali i senzibilizirali javnost za problematiku kojom se bavimo i to također uz potporu Ministarstva zdravlja. Tako smo tijekom 2013.godine sudjelovali u 34 radijske i TV emisije te priredili 24 priopćenja za različite medije. Održali smo 114 predavanja/okruglih stolova ili radionica. Kroz 2013.godinu je ovim oblicima preventivnih aktivnosti obuhvaćeno 2290 osoba (učenika, nastavnika, stručnih suradnika i sl.). Najveći broj predavanja održali smo u sklopu projekta “ Zdrav za 5 ” koji se provodi na nacionalnoj razini. U školskoj godini 2012/2013. planiramo obuhvatiti učenike cijele Županije sa

temama: alkohol u svim 8. razredima, droge u 1.razredima srednjih škola i kockanje u 2. razredima. Organizirali smo edukacije nastavnika na nastavničkim vijećima, udomitelja i skrbnika u suradnji sa Centrom za socijalnu skrb, te farmaceuta gradskih ljekarni. Sudjelujemo u provedbi školskog preventivnog programa.

Već tradicionalno smo obilježili 26. lipanj "Međunarodni dan borbe protiv zlouporabe droga i nezakonitog prometa drogama" konferencijom za medije na kojoj smo predstavili rad Službe (savjetovališta) i rezultate projekta " Zdrav za 5 " za našu županiju.

Također smo obilježili 10. listopad, " Dan mentalnog zdravlja" okruglim stolom " Protokol postupanja s djecom sklonom rizičnom ponašanju" gdje smo okupili stručnjake iz odgojno-obrazovnih ustanova, Centara za socijalnu skrb (Sl. Brod i Nova Gradiška), Doma za djecu i Općinskog državnog odvjetništva. Na okruglom stolu smo zajednički definirali protokole postupanja za pojedine institucije.

"Mjesec borbe protiv ovisnosti" koji se obilježava od 15.studenog do 15. prosinca ove godine je uz koordinaciju naše Službe imao brojne kvalitetne aktivnosti, a sve pod motom " Živjeti zdravo NE-ovisno".

Naša najvažnija aktivnost bila je "**I. brodski simpozij o alkoholizmu i kladenju**", koji smo organizirali u partnerstvu sa Zajednicom klubova liječenih alkoholičara Brodsko-posavske županije, a uz potporu Ministarstva zdravlja. Glavna tema simpozija bila je „*Važnost i značajke multidisciplinarnog pristupa problemima pijenja alkohola i igara na sreću kod mladih*“. Voditelj simpozija prof.dr.sc. Zoran Zoričić, psihijatar, subspecijalist alkoholizma i drugih ovisnosti je voditelj Referentnih centara Ministarstva zdravlja za alkoholizam i za ovisnosti o drogama, te predsjednik Hrvatskog saveza klubova liječenih alkoholičara. Uz njega kao pozvani predavači sudjelovali su: dr.sc. Iva Pejnović Franelić, dr.med., spec.školske medicine iz Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo (Zagreb) , mr.sc. Božena Galoić Cigit, defektolog i psihoterapeut, koja je do umirovljenja radila u KBC "Sestre milosrdnice", na Odjelu za bolesti ovisnosti u Zagrebu, Gordana Šikić, dr. med., spec. psihijatrije, psihoterapeut iz Rijeke, prof. dr.sc. Petar Nastasić, dr.med., spec.neuropsihijatrije, bračni i porodični psihoterapeut iz Beograda, Lejla Ramić, prof.psihologije, spec.med.psihologije, Udruženje KLA Federacije BiH iz Sarajeva. S obzirom na glavnu temu, simpozij je bio namijenjen svim stručnjacima koji se u svom radu susreću sa navedenom problematikom, a najveći broj sudionika bili su liječnici, psiholozi, socijalni radnici, medicinske sestre, defektolozi, te je i bodovan prema kriterijima nadležnih komora. Simpozij se održavao u zgradi Zavoda za javno zdravstvo u ulici Augusta Cesarca, te je ukupno imao 138 sudionika sa područja cijele Hrvatske, ali i iz zemalja u našem okruženju. Nakon svečanog otvorenja u četvrtak, 05.prosinca, uslijedila su uspješna dva radna dana, 06. i 07. prosinca, kada smo uz pozvane predavače mogli poslušati i usmena izlaganja s iskustvima različitih stručnjaka, a dio njih je svoj rad prikazao i putem izloženih postera. Tijekom simpozija naglašena je potreba objedinjavanja edukacije stručnjaka s područja ovisnosti i alkoholizma, te daljnje produbljenje suradnje institucionalnog i izvaninstitucionalnog dijela tretmana.

U suradnji sa Hrvatskom komorom medicinskih sestara sudjelovali smo u njihovoj trajnoj edukaciji predavanjem „ Alkoholizam kao javnozdravstveni problem i uloga medicinske sestre“. Kao suorganizator uz Grad Slavonski Brod organizirali smo radionicu „ Ponudimo im izbor“ gdje smo okupili sportske udruge, te uz međusobno upoznavanje i predstavljanje rada pojedinih udruga dogovorili buduću zajednički suradnju.

Kontinuirano i redovito vodimo dnevna i mjesecna izvješća o radu koja se dostavljaju nadležnim institucijama. U prosincu 2013. imali smo superviziju rada nadležnog Referentnog centra Ministarstva zdravlja, na čelu sa prof.dr.sc. Zoranom Zoričićem.

Nastavljena je edukacija djelatnika te smo sudjelovali na „VIII simpoziju o liječenju ovisnosti sa temom: Održavanje visoke kvalitete tretmana ovisnika“, „1. Hrvatskoj tematskoj konferenciji o opijatskoj ovisnosti“, „VI simpoziju socijalnih radnika“, te na početnoj edukciji „ Minnesota multifazični inventar ličnosti (MMPI-2)“.